

Na temelju lanka 15. stavak 1. točka d) i lanka 26. stavak 1. točka e) Ustava Županije Zapadnohercegovačke («Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke», broj: 1/96, 2/99, 14/00, 17/00, 1/03, 10/04 i 17/11) i lanka 96. Poslovnika Skupštine Županije Zapadnohercegovačke («Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke», broj: 10/03), Skupština Županije Zapadnohercegovačke, na prijedlog Vlade Županije Zapadnohercegovačke, na ____ sjednici održanoj _____ 2013. godine, donosi

ZAKON O SREDNJEM STRUKOVNOM OBRAZOVANJU I OBUČI

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(Predmet Zakona)

Ovim se Zakonom uređuje srednje strukovno obrazovanje, prekvalifikacija, osposobljavanje i usavršavanje (u daljnjem tekstu: strukovno obrazovanje), te utvrđuju: načela ustroja srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke, institucije, osnovna pitanja nastavnih planova i programa, standardi ocjenjivanja i ispiti, pitanje autonomije škola, osnova upravljanja i financiranja te druga pitanja bitna za rad i razvoj srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke u Županiji Zapadnohercegovačkoj (u daljnjem tekstu: Županija).

Članak 2.

(Djelatnost strukovnog obrazovanja)

- (1) Djelatnost srednjeg strukovnog obrazovanja ostvaruje se u skladu s odredbama ovoga Zakona i posebnih propisa te Zakona kojim se uređuje djelatnost srednjeg obrazovanja, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.
- (2) Djelatnost strukovnog obrazovanja odraslih polaznika ostvaruje se u skladu s odredbama ovoga Zakona i Zakona i ostalih propisa kojima se uređuje obrazovanje odraslih.
- (3) Djelatnost strukovnog obrazovanja obavljaju ustanove za strukovno obrazovanje na temelju rješenja županijskog ministra nadležnog za poslove obrazovanja (u daljnjem tekstu: ministar).
- (4) Djelatnost strukovnog obrazovanja za kvalifikacije koje su uređene posebnim propisima, direktivama Europske unije za regulirana zanimanja u zdravstvu te međunarodnim ugovorima kojih je Bosna i Hercegovina potpisnica obavljaju ustanove za strukovno obrazovanje na temelju rješenja ministra, sukladno posebnom propisu.
- (5) Dio djelatnosti strukovnog obrazovanja za vezane obrte ostvaruje se na temelju Zakona o obrtu.

Članak 3.

(Definicije)

- (1) Definicije uporabljene u ovome Zakonu imaju sljedeće značenje:
  - a) Srednje strukovno obrazovanje i obuka integralni su dio obrazovnog sustava u Županiji koji osigurava stjecanje vještina i znanja iz određenih zanimanja i osigurava osnovu za kontinuiranu obuku u svrhu aktivnog uključivanja u radni proces ili nastavak daljnjeg obrazovanja, a podrazumijeva različite vrste i oblike odgoja i obrazovanja, prekvalifikacije, osposobljavanja i usavršavanja kroz potpuno kontinuirano, redovito ili izvanredno obrazovanje i obavljanje prakse, te obuhvaća i strukovnu obuku djece i odraslih osoba, uključujući i odgoj i obrazovanje, prekvalifikaciju, obavljanje prakse, osposobljavanje i usavršavanje, te strukovnu obuku djece i odraslih u srednjim strukovnim školama s pravom javnosti.

b) Institucija srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke je srednja škola organizirana kao srednja tehnička i strukovna škola, umjetnička škola, škole posebne namjene, srednje strukovne škole s pravom javnosti i druge vrste škola koje ispunjavaju uvjete za obavljanje djelatnosti obrazovanja, sukladno ovome i drugim odgovaraju im zakonima i podzakonskim aktima, kojima se detaljnije uređuje djelatnost srednjeg obrazovanja (u daljnjem tekstu: škole).

c) Klasifikacija zanimanja za srednje strukovno obrazovanje i obuku je akt kojim se utvrđuju porodice zanimanja, trajanje školovanja, razina i oblik obrazovanja i vrsta škole. Klasifikacija se prema potrebi strukturira i revidira sukladno kretanju tržišta rada i usuglašava s europskom praksom i europskim kvalifikacijskim okvirom za cjeloživotno učenje.

(2) Ministarstvo nadležno za poslove obrazovanja (u daljnjem tekstu: Ministarstvo), u suradnji s nadležnom Agencijom za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje (u daljnjem tekstu: Agencija za obrazovanje) koja inicijira i predlaže nadležnim obrazovnim i drugim vlastima strukturiranje i revidiranje klasifikacije zanimanja, donosi akt o strukturiranju i revidiranju klasifikacije zanimanja.

Članak 4.

(Izrazi)

(1) Izrazi koji se koriste u ovome Zakonu i propisima koji se donose na temelju ovoga Zakona, a koji imaju rodno značenje, bez obzira jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu, obuhvaćaju na jednak način i muški i ženski rod.

(2) Pojedini izrazi u ovom Zakonu znače:

– *Strukovno obrazovanje* je proces stjecanja kompetencija (znanja, vještina i kompetencija u užem smislu), ako su rezultati tog procesa vrednovani i potvrđeni u postupku koji provode ustanove za strukovno obrazovanje.

– *Strukovno osposobljavanje* podrazumijeva obrazovanje za stjecanje kompetencija za obavljanje jednostavnih poslova.

– *Strukovno usavršavanje* podrazumijeva obrazovanje kojim se stječu dodatne kompetencije iste ili više razine kvalifikacije unutar obrazovnog sektora za koji polaznik ima priznatu kvalifikaciju.

– *Formalno učenje* označava djelatnost ovlaštene ustanove koja se izvodi prema odobrenim programima s ciljem stjecanja i unapređenja znanja, vještina i kompetencija u užem smislu za osobne, društvene i profesionalne potrebe, a o čemu se izdaje javna isprava.

– *Neformalno učenje* označava organizirane aktivnosti učenja s ciljem stjecanja i unapređenja znanja, vještina i kompetencija u užem smislu za osobne, društvene i profesionalne potrebe, a o čemu se ne izdaje javna isprava.

– *Informalno učenje* označava neorganizirane aktivnosti prihvatanja znanja, vještina i kompetencija u užem smislu iz svakodnevnih iskustava i drugih utjecaja i izvora iz okoline za osobne, društvene i profesionalne potrebe.

– *Kompetencije* označavaju skup konkretnih znanja i vještina u skladu s danim standardima.

– *Temeljne kompetencije* označavaju skup kompetencija koje su potrebne za zadovoljavanje osobnih potreba, socijalne povezanosti, demokratskog društva i zapošljavanja.

– *Strukovni kurikulum* je dokument koji definira ishode učenja te uvjete izvođenja pomoću kojih polaznici stječu kompetencije.

– *Strukovna kvalifikacija* je formalni naziv za skup kompetencija određene razine, obujma, profila i kvalitete, a koja se dokazuje javnom ispravom koju izdaje ovlaštena ustanova.

– *Razine kvalifikacija* označavaju složenost i doseg stječenih kompetencija, a opisuju se skupom mjerljivih pokazatelja.

– *Kreditni bod* je mjerna jedinica kojom se iskazuje obujam stječenih kompetencija, a određuje se prosječnim ukupno utrošenim vremenom polaznika koji su uspješno svladali program, a koje je potrebno za stjecanje tih kompetencija.

– *Standard zanimanja* je skup normativa kojima se određuje sadržaj strukovne kvalifikacije na određenoj razini složenosti i određuju potrebna znanja, vještine te strukovne kompetencije ili se utvrđuju poslovi i aktivnosti unutar tih poslova te kompetencije potrebne za njihovo obavljanje, na način kako ih iskazuje tržište rada, a u funkciji je izradbe standarda kvalifikacije i strukovnih kurikuluma.

– *Modul* je obrazovna jedinica koja ima cilj i sadržaje koji se određuju u skladu sa zahtjevima za izradbu kvalifikacija. Oblikovan je na temelju standarda zanimanja i omogućuje stjecanje kompetencija i cjelovite kvalifikacije.

– *Profil/ kompetencija kvalifikacije* označava područje rada ili u njemu neke od kompetencija, a iskazuje se nazivom.

Članak 5.

(Opći ciljevi odgoja i obrazovanja)

Ciljevi odgoja i obrazovanja u školskim ustanovama su:

- a) osigurati sustavan i napredan poučavanje učenika, poticati i unaprijevati njihov intelektualni, tjelesni, estetski, društveni, moralni i duhovni razvoj u skladu s njihovim sposobnostima i sklonostima,
- b) odgajati i obrazovati učenike u skladu s općim kulturnim i civilizacijskim vrijednostima, ljudskim pravima i pravima djece, osposobiti ih za življenje u multikulturalnom svijetu, za poštivanje različitosti i toleranciju te za aktivno i odgovorno sudjelovanje u demokratskom razvoju društva,
- c) osigurati učenicima stjecanje temeljnih (općobrazovnih) i stručnih kompetencija, osposobiti ih za život i rad u promjenjivom društveno-kulturnom kontekstu prema zahtjevima tržišnog gospodarstva, suvremenih informacijsko-komunikacijskih tehnologija i znanstvenih spoznaja i dostignuća i
- d) osposobiti učenike za cjeloživotno učenje.

Članak 6.

(Ciljevi srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke)

Osim općih ciljeva odgoja i obrazovanja iz članka 5. ovoga Zakona, u sklopu srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke, posebni ciljevi su:

- a) omogućiti učenicima pod jednakim uvjetima pravo na srednje strukovno obrazovanje i obuku, sukladno vlastitom interesiranju i sposobnostima za stjecanje temeljnih i strukovnih kompetencija za dobivanje kvalifikacija potrebnih tržištu rada, za daljnje obrazovanje te cjeloživotno učenje, a u funkciji osobnog razvoja te gospodarskog i općeg razvoja društva;
- b) pružanje potpore učenicima u odabiru odgovarajućeg zanimanja i integriranju u društveni život;
- c) razvijanje svijesti učenika o potrebi za daljnjim obrazovanjem i obukom;
- d) osiguravanje uvjeta za razvoj i promicanje tradicionalnih obrta;
- e) usklađivanje potreba sa zahtjevima i kretanjima tržišta rada;
- f) strukovno obrazovanje i obuku treba dovesti na razinu obrazovanja kao u zemljama članicama Europske unije te osigurati međunarodnu usporedivost nekih strukovnih kvalifikacija i
- g) osigurati razvoj otvorenih kurikuluma.

Članak 7.

(Načela strukovnog obrazovanja)

Načela strukovnog obrazovanja su:

- a) dostupnost i uspostavljanje rodne ravnoteže polaznika, fleksibilnost, relevantnost i racionalnost, transparentnost te usklađenost s potrebama tržišta rada i visokog obrazovanja,
- b) usmjerenost na rezultate učenja i razvoj kompetencija,
- c) individualni pristup polaznicima i različiti putevi stjecanja istih strukovnih kvalifikacija,

- d) partnerski odnos u procesu obrazovanja,
- e) podjednaki uvjeti obrazovanja prema standardima odgojno-obrazovnog procesa i zahtjevima struke,
- f) jasna odrednost standarda zanimanja, strukovnih kvalifikacija i kurikuluma i
- g) odgovarajuća osposobljenost te trajno stručno usavršavanje nastavnika za suvremen pristup odgojno-obrazovnom procesu.

II. USTROJ SREDNJEG STRUKOVNOG OBRAZOVANJA I OBUKE

članak 8.

(Osnivanje i registracija institucija srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke)

- (1) Ministar, sukladno ovome Zakonu i drugim odgovarajućim zakonima i podzakonskim aktima, uređuje pitanje ustrojavanja, registracije i osnivanja škola navedenih člankom 3. stavak (1) točaka b) ovoga Zakona.
- (2) Zakonski i podzakonski akti iz stavka (1) ovoga članka obvezatno razrađuju pitanja osiguranja uvjeta za izvođenje praktične obuke i rada koji se mogu odvijati u školskim radionicama za praktičnu obuku i u radnim prostorima drugih pravnih osoba, na temelju ugovora ili sporazuma o suradnji. Podzakonski akti posebno sadrže uvjete vezane uz izvođenje praktične obuke za izvođenje tradicionalnih obrta.
- (3) Zakonski i podzakonski akti uređuju izvođenje srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke odraslih, nastavak profesionalnog obrazovanja, dokvalifikaciju, prekvalifikaciju i druge aktivnosti koje osiguravaju kontinuirano/cjeloživotno učenje, te pedagošku dokumentaciju i evidenciju.

članak 9.

(Pedagoški standardi)

- (1) Pedagoškim standardima za srednje strukovno obrazovanje, utvrđuju se materijalni, kadrovski, zdravstveni, tehnički, informatički i drugi uvjeti za optimalno ostvarivanje općeg kurikuluma i nastavnih planova i programa, radi osiguravanja jednakih uvjeta poučavanja i učenja te cjelovitog razvoja strukovnog obrazovnog sustava u Županiji.
- (2) Pedagoške standarde za srednje strukovno obrazovanje donosi Vlada Županije.

članak 10.

(Poslovi institucija za strukovno obrazovanje)

- (1) Ustanova za strukovno obrazovanje obavlja sljedeće poslove:
  - a) obavlja djelatnost strukovnog obrazovanja redovitih učenika i djelatnost strukovnog obrazovanja odraslih,
  - b) obrazovnu ponudu usklađuje s potrebama tržišta rada,
  - c) uspostavlja lokalna partnerstva,
  - d) izrađuje kurikulum ili dio kurikuluma sukladno lokalnim i regionalnim potrebama,
  - e) obavlja i druge poslove u skladu s ovim Zakonom.
- (2) Ustanova za strukovno obrazovanje može staviti u promet proizvode i usluge koji nastaju kao rezultat djelatnosti ustanove, a ukoliko u obavljanju svoje djelatnosti ustanova ostvari dobit, ta se dobit upotrebljava za obavljanje i razvoj djelatnosti ustanove u skladu s aktom o osnivanju i statutom ustanove.

članak 11.

(Stjecanje strukovnih kvalifikacija)

- (1) Strukovnim obrazovanjem stječu se kompetencije te strukovne kvalifikacije određene razine, obujma, profila i kvalitete te se omogućuje uključivanje na tržište rada ili nastavak obrazovanja.

- (2) Završetkom strukovnoga obrazovanja polaznik stječe kvalifikaciju određene razine, obujma, profila i kvalitete koja se dokazuje javnom ispravom čiji sadržaj i oblik propisuje ministar.
- (3) Iznimno, polaznicima programa za stjecanje zdravstvenih kvalifikacija, nakon završenoga dvogodišnjega općeg obrazovnog dijela obrazovanja, izdaje se uvjerenje čiji sadržaj i oblik propisuje ministar.
- (4) Formalnim učenjem kompetencije se stječe u:
  - a) teorijskom nastavom s vježbama,
  - b) praktičnom nastavom,
  - c) drugim oblicima obrazovnog rada propisanim kurikulumom.
- (5) Kompetencije stječu neformalnim i informalnim učenjem dokazuju se ispitima, sukladno standardima zanimanja, odnosno strukovnih kvalifikacija.
- (6) Postupak i način provođenja ispita kojima se dokazuju neformalno i informalno stječu kompetencije propisuje ministar.

Članak 12.

(Usuglašavanje potreba s tržištem rada)

- (1) Ministar će osigurati usuglašavanje potreba i zahtjeva tržišta rada s potrebom osnivanja i organiziranja institucija za strukovno obrazovanje.
- (2) Radi osiguranja veze između srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke i tržišta rada na županijskoj razini osniva se tripartitno savjetodavno vijeće koje ima savjetodavnu ulogu, a u čiji sastav ulaze predstavnici poslodavaca, Služba za zapošljavanje Županije Zapadnohercegovačke i Ministarstva.

Članak 13.

(Trajanje školovanja)

- (1) Srednje tehničke, umjetničke i škole posebne namjene te druge škole koje ispunjavaju uvjete određene klasifikacijom zanimanja, u pravilu, provode četverogodišnji nastavni plan i program za stjecanje strukovnog zvanja koje omogućuje nastavak obrazovanja u visokoškolskim ustanovama.
- (2) Strukovne obrtničke škole, u pravilu, imaju trogodišnji nastavni plan i program za stjecanje odgovarajućeg zanimanja.
- (3) Sukladno zahtjevima tržišta rada, ministar može za obavljanje manje složenih i jednostavnih poslova utvrditi obrazovanje i obuku kraću od tri godine, te vrstu stječuće kvalifikacije prema srodnom zanimanju.
- (4) Trajanje osposobljavanja i usavršavanja, te obuke djece i odraslih utvrđuje se nastavnim planom i programom, kojeg donosi odgojno-obrazovna ustanova uz suglasnost ministra.

Članak 14.

(Izbor škole i prelazak u enika)

- (1) Roditelj učenika i učenik imaju pravo izabrati školu i zanimanje, pod uvjetom da učenik ispuni kriterije koje propiše ministar.
- (2) Ministar će za svaku školsku godinu izraditi plan upisa u prve razrede javnih srednjih škola, uzimajući u obzir potrebe tržišta rada.
- (3) Učenici mogu nastaviti svoje školovanje u bilo kojem mjestu u Županiji i Bosni i Hercegovini u istom zanimanju.
- (4) Uvjete za prelazak iz škole u školu različitog zanimanja ili stupnja obrazovanja posebnim propisom utvrđuje ministar.

Članak 15.

(Nastavni plan i program)

- (1) Nastavnim planom i programom utvrđuje se tjedni i godišnji broj nastavnih sati za obvezne i izborne nastavne predmete, njihov raspored po razredima, tjedni broj nastavnih sati po predmetima i ukupni tjedni i godišnji broj sati te ciljevi, zadaci i sadržaji svakog nastavnog predmeta.
- (2) Izborni predmeti obvezni su tijekom cijele školske godine za sve učenike koji se za njih opredijele, a učenik bira izborni predmet ili izborne predmete na početku školske godine.
- (3) Učenik može prestatih pohađati izborni predmet nakon pisanog zahtjeva i obrazloženja roditelja učenika i učenika nastavnikom u vrijeme do početka školske godine pod uvjetom da obveznu satnicu zamijeni drugim izbornim predmetom ili aktivnošću u školi.
- (4) Nastavni plan i program strukovnih škola sadrži zajednički obrazovni, posebni stručni i fakultativni dio.
- (5) U zajedničkom obrazovnom i posebnom stručnom dijelu nastavnog plana i programa nalaze se i izborni predmeti od kojih učenik bira jedan ili više predmeta prema svojim interesima i sklonostima.
- (6) Zajednički obrazovni dio nastavnog plana i programa za stjecanje srednje i niže stručne spreme sadrži obrazovne predmete koji su zajednički i obvezni za određenu razinu obrazovanja, a posebni stručni dio nastavnog plana i programa sadrži strukovne predmete (strukovno-teorijske predmete i praktičnu nastavu) koji su vezani za određeno zanimanje.
- (7) Fakultativni dio nastavnog plana i programa u srednjoj školi obuhvaća nastavne predmete, odnosno nastavne sadržaje kojima se zadovoljavaju interesi učenika u skladu s mogućnostima škole te sadržaje i oblike slobodnih aktivnosti. Ako se učenik srednje škole opredijeli za fakultativni predmet, dužan ga je pohađati tijekom cijele nastavne godine.
- (8) Nastavni plan i program donosi ministar, osim fakultativnog dijela koji donosi škola uz odobrenje ministra.
- (9) Srednja strukovna škola s pravom javnosti radi po nastavnom planu i programu iz stavka (8) ovoga članka ili po vlastitom nastavnom planu i programu koji donosi škola uz suglasnost ministra.
- (10) Vlastiti nastavni plan i program srednje strukovne škole s pravom javnosti sadrži zajednički dio nastavnog plana i programa iz stavka (6) ovoga članka i može se po potrebi izvoditi nakon davanja suglasnosti na isti od strane ministra.

Članak 16.

(Razvoj i sadržaj nastavnih planova i programa)

- (1) Nastavni planovi i programi za srednje strukovno obrazovanje i obuku sastoje se od zajedničke jezgre sastavljene sukladno Okvirnom zakonu o osnovnom i srednjem obrazovanju u Bosni i Hercegovini, planova i programa za strukovne predmete i dijela nastavnog plana i programa koji se kreiraju u školama.
- (2) Nastavni plan i program razvija se, koliko god je to moguće, primjenom modularne metodologije.
- (3) Nastavnim planom i programom posebno se utvrđuju svrha, ciljevi i zadaci programa, nastavni predmeti i sadržaji, trajanje i osnovni oblici izvođenja programa, godišnji i tjedni broj nastavnih sati, praktične obuke, broj sati za svaki predmet, didaktički i drugi uvjeti za izvođenje nastavnog plana i programa.
- (4) Nastava se u srednjoj strukovnoj školi izvodi na hrvatskom jeziku i latinskom pismu, a može i na nekom od druga dva jezika konstitutivnih naroda u Bosni i Hercegovini sukladno potrebama učenika. Dio nastavnih predmeta i sadržaja, utvrđenih nastavnim planom i programom, može se, osim na jednom ili više jezika i pisama konstitutivnih naroda u Bosni i Hercegovini, izvoditi i na nekom od svjetskih jezika uz odobrenje ministra.
- (5) Obrazovanje djeteta pripadnika nacionalne manjine ostvaruje se prema odredbama Zakona o zaštiti prava nacionalnih manjina u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 12/03) na

jeziku i pismu nacionalnih manjina, sukladno odredbama ovoga i drugih zakona kojima se uređuje sustav obrazovanja u Županiji.

(6) Obrazovanje djece s posebnim potrebama ostvaruje se prema prilagođenim programima srednje strukovne škole, koji donosi ministar ili institucija koju ovlasti ministar.

Članak 17.

(Standardi zanimanja i strukovnih kvalifikacija)

(1) Standardom zanimanja utvrđuju se poslovi i aktivnosti unutar tih poslova te kompetencije potrebne za njihovo obavljanje, na način kako ih iskazuje tržište rada, a u funkciji je izradbe standarda kvalifikacije i strukovnih kurikuluma.

(2) Standardom strukovne kvalifikacije utvrđuje se naziv, vrsta, razina, obujam, uvjeti pristupanja kvalifikaciji, opravdanost potrebe za kvalifikacijom, profil sa specifikacijom nastavnih predmeta i modula te pripadne rezultate učenja/kompetencija i druge potrebne elemente.

(3) Metodologiju izradbe standarda zanimanja i strukovnih kvalifikacija utvrđuje ministar u suradnji sa Agencijom za obrazovanje.

(4) Standarde zanimanja i strukovnih kvalifikacija donosi ministar u suradnji s Agencijom za obrazovanje.

(5) Standardi zanimanja i strukovnih kvalifikacija redovito se usklađuju s potrebama tržišta rada, u pravilu svakih 5 godina.

Članak 18.

(Primjena, praćenje i poboljšavanje nastavnog plana i programa)

(1) Agencija za obrazovanje nadležna je za praćenje, ocjenu i poboljšanje zajedničke jezgre nastavnih planova i programa za srednje strukovno obrazovanje i obuku i predlaganje modularnih nastavnih planova i programa za stručne predmete.

(2) Dio nastavnog plana i programa koji se osmišljava u školama ne sadrži, u pravilu, više od 30% sveukupnog nastavnog plana i programa.

(3) Dio nastavnog plana i programa za svaki stručni predmet, na prijedlog stručnog aktiva, utvrđuje nastavnik škole, a odobrava ministar.

(4) Pri utvrđivanju nastavnog plana i programa uzimaju se potrebe lokalnog tržišta rada.

Članak 19.

(Kurikulumi)

(1) Strukovno obrazovanje ostvaruje se na temelju općeg kurikuluma, strukovnog kurikuluma te školskog kurikuluma.

(2) Pored ciljeva utvrđenih općim kurikulumom, cilj je strukovnim kurikulumom osigurati i stjecanje kompetencija propisanih strukovnim kvalifikacijama.

(3) Udjel temeljne kompetencije u kvalifikacijama koje traju tri i više godina u prvoj godini obrazovanja mora biti najmanje 60% u odnosu na strukovnu kompetenciju, a u drugoj godini obrazovanja temeljna kompetencija mora biti najmanje 40%, a što se pobliže utvrđuje strukovnim kurikulumom za svaku kvalifikaciju određene razine.

(4) Strukovni kurikulum donosi ministar, a sadrži zajednički općebrazovni i posebni strukovni dio.

(5) Zajednički općebrazovni dio sadrži općebrazovne predmete koji su zajednički i obvezni za određenu razinu kvalifikacije, a posebni strukovni dio sadrži strukovne predmete/module koji su vezani za određenu strukovnu kvalifikaciju.

(6) Posebni strukovni dio sadrži obvezni i izborni dio.

(7) Izborni dio kurikuluma programski je vezan za standard zanimanja, a polaznik ga bira prema svojim interesima i sklonostima.

Članak 20.

(Opći i kurikulum)

(1) Opći i kurikulum utvrđuje vrijednosti, načela, opće obrazovne ciljeve i ciljeve poučavanja, koncepciju učenja i poučavanja, pristupe poučavanju, obrazovne ciljeve po obrazovnim područjima i predmetima definirane ishodima obrazovanja, odnosno kompetencijama te vrednovanje i ocjenjivanje.

(2) Opći i kurikulum donosi ministar.

Članak 21.

(Strukovni kurikulum)

(1) Strukovnim kurikulumom, utvrđuju se:

- a) trajanje obrazovanja,
- b) materijalni i kadrovski uvjeti za njegovu provedbu,
- c) ishodi učenja,
- d) način praćenja, vrednovanja i ocjenjivanja,
- e) tjedni i godišnji fond nastavnih sati,
- f) tjedni broj nastavnih sati po predmetima/modulima,
- g) predmetni kurikulumi iskazani ciljevima i sadržajima, načini izvedbe sadržaja i okruženje za učenje.

(2) Strukovni kurikulum donosi ministar.

Članak 22.

(Školski kurikulum i godišnji plan i program rada školske ustanove)

(1) Škola radi na temelju školskog kurikuluma i godišnjeg plana i programa rada.

(2) Školski kurikulum utvrđuje dugoročni i kratkoročni plan i program škole s izvannastavnim i izvanškolskim aktivnostima, a donosi se na temelju općeg kurikuluma i nastavnog plana i programa.

(3) Školski kurikulum određuje nastavni plan i program izbornih predmeta, izvannastavne i izvanškolske aktivnosti i druge odgojno-obrazovne aktivnosti, programe i projekte.

(4) Školskim kurikulumom se utvrđuje

- a) aktivnost, program i/ili projekt,
- b) ciljevi aktivnosti, programa i/ili projekta,
- c) namjena aktivnosti, programa i/ili projekta,
- d) nositelji aktivnosti, programa i/ili projekta i njihova odgovornost,
- e) način realizacije aktivnosti, programa i/ili projekta,
- f) vremenik aktivnosti, programa i/ili projekta,
- g) detaljan troškovnik aktivnosti, programa i/ili projekta,
- h) način vrednovanja i način korištenja rezultata vrednovanja.

(5) Školski kurikulum donosi školski odbor do 20. kolovoza tekuće školske godine, za narednu školsku godinu, na prijedlog nastavnika koji je prijavio.

(6) Školski kurikulum mora biti dostupan svakom roditelju i učenicima u pisanom obliku.

(7) Smatra se da je školski kurikulum dostupan svakom roditelju i učenicima u pisanom obliku, ako je objavljen na mrežnim stranicama škole ili oglasnoj ploči škole.

(8) Godišnji plan i program rada donosi se na osnovi nastavnog plana i programa i školskog kurikuluma, a donosi ga školski odbor, na prijedlog ravnatelja do 31. kolovoza tekuće školske godine za sljedeću školsku godinu.

(9) Godišnjim planom i programom rada školske ustanove utvrđuje se mjesto, vrijeme, način i izvršitelji poslova, a sadrži u pravilu:

- a) podatke o uvjetima rada,
- b) podatke o izvršiteljima poslova,

- c) godišnji kalendar rada,
- d) podatke o dnevnoj i tjednoj organizaciji rada,
- e) tjedni i godišnji broj sati po razredima i oblicima odgojno-obrazovnog rada,
- f) planove rada ravnatelja, nastavnika, u itelja te stru nih suradnika,
- g) planove rada školskog odbora i stru nih tijela,
- h) plan stru nog osposobljavanja i usavršavanja, u skladu s potrebama škole,
- i) podatke o ostalim aktivnostima u funkciji odgojno-obrazovnog rada i poslovanja školske ustanove.

lanak 23.

(Standardi ocjenjivanja)

- (1) Agencija za obrazovanje i ministar unutar svojih nadležnosti prate standard i kvalitetu obrazovanja i obuke u sklopu srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke, uklju uju i obrazovanje i obuku odraslih.
- (2) Agencija za obrazovanje, u suradnji s Ministarstvom, bavi se uspostavom standarda za ishode u enja kod u enika i ocjenjivanje stupnja njihova uspjeha, uklju uju i i završni ili maturski ispit, organizira eksterno ocjenjivanje škola, provodi istraživanja u podru ju ocjenjivanja, s ciljem procjene razvoja i predo avanja rezultata istraživanja, savjetuje nadležne obrazovne vlasti u pogledu propisanih standarda i njihove primjene, pruža pomo u pogledu priznavanja doma ih diploma i certifikata u stranim zemljama, pokre e i prati proces strukturiranja i klasifikacije zanimanja te obavlja druge poslove koji se ti u primjene standarda.

lanak 24.

(Završni ispit ili matura)

- (1) Uspjeh u enika se kontinuirano ocjenjuje.
- (2) Srednje strukovno obrazovanje i obuka završava se polaganjem završnog ispita ili mature.
- (3) Ministar odre uje pravila i procedure za ocjenjivanje i ispitivanje, sukladno standardima u eni kih postignu a i ocjenjivanja stupnja njihova uspjeha koje utvrdi Agencija za obrazovanje.

III. ORGANIZACIJA I PROVEDBA ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA

lanak 25.

(Uvjeti za upis polaznika)

- (1) Uvjeti za upis polaznika u srednje strukovno obrazovanje su: zdravstvena sposobnost, posebne psihofizi ke sposobnosti, prethodno ste ena razina kvalifikacije te drugi uvjeti propisani kurikulumom.
- (2) Broj polaznika koje ustanova za strukovno obrazovanje upisuje u prvi razred, planira se sukladno broju u enika koji završavaju osnovno obrazovanje, kadrovskim i prostornim mogu nostima ustanove, potrebama gospodarstva i slobodnim mjestima za provedbu prakti nog dijela obrazovanja.
- (3) Kandidatima s teško ama u razvoju ustanova za strukovno obrazovanje osigurava upis u skladu s rješenjem nadležnog tijela.
- (4) Ministar na prijedlog ustanova za strukovno obrazovanje donosi odluku o upisu i objavljuje elemente i kriterije za upis u prvi razred javnih srednjih strukovnih škola po etkom mjeseca lipnja teku e godine.
- (5) Uvjete upisa u enika i odluku o upisu, srednje strukovne škole s pravom javnosti donose samostalno.

lanak 26.

(Horizontalna i vertikalna prohodnost)

- (1) U sustavu strukovnog obrazovanja omogućena je horizontalna i vertikalna prohodnost.
- (2) Uvjete i načine nastavka obrazovanja za višu razinu kvalifikacije (vertikalna prohodnost) propisuje ministar.
- (3) Uvjete i načine nastavka obrazovanja za istu razinu kvalifikacije (horizontalna prohodnost) utvrđuju stručna tijela ustanove za strukovno obrazovanje sukladno uputama Agencije.

Članak 27.

(Izvođenje praktične nastave)

Osniva u suradnji s ustanovom za strukovno obrazovanje osigurava izvođenje praktične nastave i vježbi koja se obavlja kod poslodavca, vode i brigu o prilagođenim slobodnim mjestima za polaznike s teškoćama u razvoju.

Članak 28.

(Trajanje nastavne godine)

Nastavna godina za određenu razinu kvalifikacije, gdje se nastava većim dijelom izvodi u obliku vježbi i praktične nastave, traje najviše 38 tjedana.

Članak 29.

(Izvođenje nastave i vježbi)

- (1) Stjecanje znanja, vještina i sposobnosti provodi se praktičnom nastavom i vježbama.
- (2) Praktična nastava i vježbe izvode se u ustanovi za strukovno obrazovanje i/ili kod poslodavca.
- (3) Ukupan fond sati i materijalni uvjeti za izvođenje praktične nastave i vježbi određuju se kurikulumom.
- (4) Prostor u kojima se izvodi praktična nastava i vježbe moraju udovoljavati zahtjevima sigurnosti na radu i ostalim propisima.

Članak 30.

(Prava i obveze ustanova za strukovno obrazovanje)

- (1) Prava i obveze ustanove za strukovno obrazovanje, polaznika i poslodavca iz provedbe praktične nastave i vježbi koje se izvode kod poslodavca, utvrđuju se ugovorom o provedbi praktične nastave.
- (2) Ugovore iz stavka (1) ovoga članka zaključuju ustanova za strukovno obrazovanje, poslodavac i polaznik stariji od 18 godina života, odnosno ustanova, poslodavac i roditelj/staratelj polaznika mlađeg od 18 godina života ili ustanova za strukovno obrazovanje i poslodavac ili ustanove za strukovno obrazovanje međusobno.
- (3) Evidenciju o zaključenim ugovorima iz stavka (2) ovoga članka vodi ustanova za strukovno obrazovanje.

Članak 31.

(Uvjeti za provedbu praktične nastave)

- (1) Poslodavac može sklopiti ugovor o provedbi praktične nastave:
  - a) ako ima propisane radne prostore i opremu i
  - b) ako polazniku odredi mentora koji ima odgovarajuću, a koji je u radnom odnosu kod poslodavca.
- (2) Obrascu ugovora o provedbi praktične nastave propisuje ministar.

Članak 32.

(Dužnosti poslodavca)

- (1) Dužnosti poslodavca koji sklapa ugovor su:

- a) osigurati polazniku potrebne uvjete za stjecanje propisanih kompetencija,
  - b) osigurati i provoditi propisane mjere zaštite na radu za vrijeme izvođenja praktične nastave,
  - c) polazniku redovito isplaćivati nagradu, ako je ugovorena,
  - d) voditi dokumentaciju pohranjenu praktične nastave ili vježbi,
  - e) omogućiti zaduženom nastavniku ustanove za strukovno obrazovanje da neposrednim uvidom i uvidom u propisanu dokumentaciju prati izvršenje i kvalitetu izvršenja praktične nastave i/ili vježbi,
  - f) ispunjavati druge ugovorom o provedbi praktične nastave dogovorene obveze.
- (2) Poslodavac polaznika može zadužiti samo onim poslovima koji osiguravaju stjecanje kompetencija u skladu s kurikulumom i ugovorom o provedbi praktične nastave.

članak 33.

(Obveze polaznika praktične nastave i vježbi)

Obveze polaznika na praktičnoj nastavi i vježbama kod poslodavca su:

- a) redovito pohranjivanje praktične nastave i/ili vježbi te drugih obveznih obrazovnih oblika,
- b) redovito ispunjavanje svojih nastavnih obveza proizašlih iz kurikuluma i ugovora, a u funkciji provedbe praktične nastave ili vježbi kod poslodavca,
- c) postupanje sukladno uputama poslodavca i ustanove za strukovno obrazovanje o provedbi praktične nastave ili vježbi,
- d) postupanje u skladu s propisima o sigurnosti na radu i
- e) čuvanje imovine i poslovne tajne poslodavca.

članak 34.

(Trajanje praktične nastave i vježbi)

- (1) Redovitim polaznicima u prvoj godini obrazovanja praktična nastava i vježbe mogu trajati najviše 4 sata dnevno, odnosno 20 sati tjedno.
- (2) Redovitim polaznicima u ostalim godinama obrazovanja dnevno trajanje praktične nastave i vježbi uređuje se sukladno propisima kojima se uređuju radni odnosi te drugim propisima.
- (3) Ako praktična nastava i vježbe kontinuirano traju 4 ili više sati dnevno, polaznicima iz stavka (2) ovoga članka mora se osigurati najmanje trideset minuta dnevnog odmora.
- (4) Tijekom školske godine ustanova za strukovno obrazovanje i poslodavac polaznicima iz stavka (1) i stavka (2) ovoga članka moraju osigurati najmanje 45 radnih dana odmora.
- (5) Polaznik ne može biti istoga dana i na nastavi u ustanovi za strukovno obrazovanje i na praktičnoj nastavi i vježbama kod poslodavca.
- (6) Iznimno, u opravdanim razlozima, na zahtjev ustanove, a uz prethodno mišljenje Agencije, ministar može odobriti i drugačiju organizaciju nastave iz stavka (5) ovoga članka.
- (7) U praktičnoj nastavi i vježbama koje se provode kod poslodavca, primjenjuju se odredbe propisa kojima se uređuju radni odnosi, sigurnost i zaštita na radu.
- (8) Poslodavac ne smije tražiti od polaznika da obavlja poslove koji se ne odnose na poslove struke iz koje polaznik obavlja praktičnu nastavu i vježbe, a ukoliko mu naredi obavljanje tih poslova, polaznik može odbiti njihovo obavljanje.

članak 35.

(Provjera znanja i vještina)

- (1) Za polaznika koji obavlja praktičnu nastavu i vježbe kod poslodavca ustanova za strukovno obrazovanje, u pravilu u drugoj godini, provodi provjeru stečenih znanja i vještina te dokumentacije koju polaznik vodi prema propisima.
- (2) Ako polaznik ne zadovolji na provjeri znanja i vještina, poslodavca se savjetuje o daljnjem radu s polaznicima.

(3) Postupak i način provedbe provjere u tijeku obrazovanja propisuje ministar, a sadržaj provjere u tijeku obrazovanja utvrđuje Agencija za obrazovanje.

Članak 36.

(Nagrada za vrijeme izvođenja praktične nastave i vježbi)

Za vrijeme izvođenja praktične nastave i vježbi kod poslodavca, poslodavac može polazniku, sukladno provedenom vremenu u obavljanju praktične nastave i vježbi, isplatiti nagradu.

Članak 37.

(Raskidanje ugovora o provedbi praktične nastave)

- (1) Poslodavac može raskinuti ugovor o provedbi praktične nastave u sljedećim situacijama:
  - a) ako je ugovor bio zaključen na temelju lažnih isprava,
  - b) ako polaznik bez opravdanih razloga uostalo izostaje s praktične nastave, sukladno statutu ustanove za strukovno obrazovanje,
  - c) ako se polazniku promijenilo zdravstveno stanje, te prema mišljenju nadležnog liječnika nije u mogućnosti nastaviti obrazovanje u upisanoj kvalifikaciji,
  - d) ako polaznik krši dužnosti koje su određene ovim i drugim zakonima, ugovorom o provedbi praktične nastave te internim propisima poslodavca ili
  - e) ako se polaznik ispiše iz ustanove za strukovno obrazovanje.
- (2) Poslodavac, koji raskida ugovor, svoju odluku iz stavka (1) ovog članka mora obrazložiti u pisanom obliku drugoj ugovornoj strani.
- (3) Ustanova za strukovno obrazovanje, odnosno polaznik ili njegov roditelj, odnosno staratelj raskidaju ugovor s poslodavcem ukoliko poslodavac ne ispunjava ugovorne i zakonske obveze te ako poslodavac više ne ispunjava uvjete za provedbu praktičnog obrazovanja.
- (4) U slučaju da je ugovor raskinut zbog nemogućnosti ispunjavanja ugovornih obveza poslodavca, ustanova za strukovno obrazovanje će polazniku omogućiti zaključenje novog ugovora s drugim poslodavcem.

IV. SUSTAV OSIGURAVANJA KVALITETE STRUKOVNOG OBRAZOVANJA

Članak 38.

(Kvaliteta strukovnog obrazovanja)

- (1) Trajnim vrednovanjem polaznika, ustanova za strukovno obrazovanje i procesa u sustavu strukovnog obrazovanja uspostavlja se sustav osiguravanja kvalitete strukovnog obrazovanja.
- (2) Kvaliteta strukovnog obrazovanja u pojedinoj ustanovi za strukovno obrazovanje utvrđuje se na temelju neposrednog uvida u rad ustanove za strukovno obrazovanje te na temelju posebnih ispita sukladno posebnim propisima.
- (3) Kvaliteta strukovnog obrazovanja postiže se:
  - a) racionalnom mrežom kurikuluma i ustanova za strukovno obrazovanje,
  - b) jedinstvenom bazom podataka,
  - c) sustavom vrednovanja i prikupljanjem rezultata vrednovanja,
  - d) poticajnim i korekcijskim mjerama.
- (4) Način praćenja i pokazatelje kvalitete strukovnog obrazovanja te način korištenja rezultata vrednovanja školskih ustanova za strukovno obrazovanje propisuje ministar.
- (5) Bazu podataka iz stavka (3) točke b) ovog članka vodi svaka odgojno-obrazovna ustanova za sebe.

Članak 39.

(Mreža kurikuluma i ustanova za strukovno obrazovanje)

Mreža kurikuluma i ustanova za strukovno obrazovanje izrađuje se uzimajući u obzir:

- a) stručnu procjenu ekonomske održivosti i opravdanosti provedbe kurikuluma ili otvaranja ustanove za strukovno obrazovanje te plana zapošljavanja pojedinih profila kvalifikacija,
- b) uvažavanje postojećih gospodarskih kapaciteta i planova gospodarskog razvoja pojedinog područja,
- c) osiguravanje zaštite nacionalnih i lokalnih interesa u planiranju i predlaganju mreže kurikuluma i mreže ustanova za strukovno obrazovanje,
- d) projekcije demografskih kretanja na pojedinim područjima i
- e) zadovoljavanje svih preduvjeta za uspješnu provedbu kurikuluma.

Članak 40.

(Samovrednovanje i vanjsko vrednovanje)

- (1) Ustanove za strukovno obrazovanje dužne su provoditi samovrednovanje i vanjsko vrednovanje.
- (2) Samovrednovanje se provodi za sljedeća područja:
  - a) planiranje i programiranje rada,
  - b) poučavanje i podrška učenju,
  - c) postignuća polaznika,
  - d) materijalni uvjeti i ljudski potencijali,
  - e) profesionalni razvoj zaposlenika,
  - f) međuljudski odnosi u ustanovi za strukovno obrazovanje,
  - g) rukovođenje i upravljanje,
  - h) suradnja s polaznicima, njihovim roditeljima odnosno starateljima i osnivačem.
- (3) Vanjsko vrednovanje obavlja Agencija za obrazovanje.

Članak 41.

(Povjerenstvo za samovrednovanje)

- (1) Samovrednovanje ustanove za strukovno obrazovanje prati i vrednuje Povjerenstvo za kvalitetu, kojega imenuje školski odbor ustanove za strukovno obrazovanje. Način i postupak izbora članova Povjerenstva za kvalitetu utvrđuje se statutom ustanove za strukovno obrazovanje.
- (2) Povjerenstvo za kvalitetu ima 7 članova, i to:
  - a) 4 člana iz reda nastavnika i stručnih suradnika,
  - b) 1 član na prijedlog osnivača,
  - c) 1 član iz reda polaznika,
  - d) 1 član iz reda roditelja, osim kod obrazovanja odraslih gdje je umjesto 1 člana iz reda roditelja, još jedan član iz reda polaznika.
- (3) Upute o elementima i načinu provođenja samovrednovanja donijet će ministar u suradnji s Agencijom za obrazovanje.
- (4) Povjerenstvo za kvalitetu do kraja rujna za proteklu školsku godinu izrađuje izvješće te ga dostavlja školskom odboru ustanove za strukovno obrazovanje, a na zahtjev i Ministarstvu. Sadržaj i način izradbe izvješća propisuje ministar.

V. POLAZNICI

Članak 42.

(Status redovitog polaznika)

- (1) Status redovitog polaznika stječe se upisom u ustanovu koja provodi kurikulum za stjecanje određene kvalifikacije.
- (2) Status redovitog polaznika prestaje na način propisan Zakonom o srednjem školstvu.

(3) Redoviti polaznik koji u jednoj školskoj godini nije s uspjehom završio razred, ne može u istoj školskoj godini polagati razredni ispit za taj isti razred.

lanak 43.

(Produženje statusa redovitog polaznika)

(1) Iznimno, kategoriziranim športašima sukladno odredbama Zakona o športu i polaznicima koji ne završavaju obrazovanje zbog roditeljstva, iznimnih, socijalnih, osobnih ili obiteljskih prilika te zbog bolesti može se omogućiti završavanje razreda polaganjem ispita.

(2) O polaganju ispita uz priloženu dokumentaciju nadležnih tijela, odlučuje ravnatelj na prijedlog Nastavnog kolegija i ustanove za strukovno obrazovanje.

lanak 44.

(Uvjeti za nastavak i stjecanje kvalifikacije)

Polazniku koji je na više od dvije godine iz opravdanih razloga prekinuo obrazovanje, na prijedlog stručnog tijela ustanove za strukovno obrazovanje i uz prethodno pribavljeno mišljenje Ministarstva, ravnatelj ustanove za strukovno obrazovanje određuje uvjete za nastavak i stjecanje kvalifikacije ako je kurikulum izmijenjen u odnosu na kurikulum kvalifikacije koju je pohađao.

VI. NASTAVNICI, STRUKOVNI UČITELJI, SURADNICI U NASTAVI, STRUČNI SURADNICI I TAJNIK ŠKOLE

lanak 45.

(Nastavnici, strukovni učitelji, suradnici u nastavi, stručni suradnici i tajnik škole)

- (1) Poslove nastavnika strukovnih predmeta obavljaju nastavnici stručno-teorijskih sadržaja, nastavnici praktične nastave i vježbi, strukovni učitelji i suradnici u nastavi.
- (2) Nastavnici izvode nastavu i druge oblike odgojno-obrazovnog rada s učenicima te obavljaju poslove koji proizlaze iz naravi i opsega odgojno-obrazovnog rada. Poslove nastavnika stručno-teorijskih sadržaja može obavljati osoba koja je završila najmanje sedmi (VII./1) stupanj stručne spreme odgovarajuće vrste odnosno koja je završila diplomski sveučilišni studij, integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili drugi studij odgovarajuće vrste kojim se stječe najmanje 300 ECTS bodova, ili koja je stekla visoku stručnu spremu odgovarajuće vrste, te koja ispunjava ostale uvjete propisane kurikulumom i ima potrebno pedagoško-psihološko-didaktičko-metodsko obrazovanje.
- (3) Poslove nastavnika praktične nastave i vježbi može obavljati osoba koja je završila najmanje šesti (VI./1) stupanj stručne spreme odgovarajuće vrste odnosno koja je završila preddiplomski sveučilišni studij ili preddiplomski stručni studij ili drugi studij odgovarajuće vrste kojim se stječe najmanje 180 ECTS bodova, ili koja je stekla višu stručnu spremu odgovarajuće vrste prema ranije važećim propisima, te koja ispunjava ostale uvjete propisane kurikulumom i ima potrebno pedagoško-psihološko-didaktičko-metodsko obrazovanje.
- (4) Strukovni učitelji samostalno izvode vježbe i praktičnu nastavu. Poslove strukovnog učitelja može obavljati osoba koja ima razinu obrazovanja propisanu kurikulumom, a ima najmanje srednje strukovno obrazovanje odgovarajućeg profila, ako je to najviši stupanj izobrazbe u tom području, te koja ispunjava ostale uvjete propisane kurikulumom i ima potrebno pedagoško-psihološko-didaktičko-metodsko obrazovanje.
- (5) Suradnici u nastavi sudjeluju u izvornoj praktičnoj nastavi i vježbi pod neposrednim vodstvom nastavnika ili strukovnog učitelja te obavljaju druge poslove koji proizlaze iz naravi i opsega odgojno-obrazovnog rada. Poslove suradnika u nastavi može obavljati osoba koja je završila najmanje odgovarajuće srednje strukovno obrazovanje

odgovaraju eg profila, ako je to najviši stupanj izobrazbe u tom podru ju, te koja ispunjava ostale uvjete propisane kurikulumom i ima pedagoško-psihološko-didakti ko-metodi ko obrazovanje.

- (6) Strukovni u itelji, suradnici u nastavi i mentori potrebno pedagoško-psihološko-didakti ko-metodi ko obrazovanje stje u po posebnom programu koji donosi Ministarstvo, a organizira i provodi Ministarstvo ili institucija koju ovlasti Ministarstvo.
- (7) Ako se na javni natje aj ne javi osoba koja ispunjava uvjete iz ovoga lanka, radni odnos se može zasnovati s osobom koja ima odgovaraju u vrstu i razinu obrazovanja, a nema potrebno pedagoško-psihološko-didatkti ko-metodi ko obrazovanje, uz uvjet stjecanja tog obrazovanja u roku od godinu dana od dana po etka rada. Ukoliko ne stekne to obrazovanje u propisanom roku, prestaje joj radni odnos prvog dana nakon isteka tog roka.
- (8) Stru ni suradnici obavljaju neposredan odgojno-obrazovni rad s u enicima te stru no razvojne i koordinacijske poslove. Poslove stru nog suradnika može obavljati osoba koja je stekla najmanje sedmi (VII./1) stupanj stru ne spreme odnosno koja je završila diplomski sveu ilišni studij odgovaraju e vrste ili drugi studij odgovaraju e vrste kojim je stekla najmanje 300 ECTS bodova odnosno koja je završila visoku stru nu spremu odgovaraju e vrste prema ranije važe im propisima i ima pedagoške kompetencije.
- (9) Odgovaraju u vrstu obrazovanja u itelja, nastavnika i stru nih suradnika propisuje ministar.
- (10) Poslove tajnika može obavljati osoba koja ima ste en najmanje sedmi (VII./1) stupanj stru ne spreme odnosno završen sveu ilišni diplomski studij pravne struke ili drugi studij pravne struke kojim je stekla najmanje 300 ECTS bodova odnosno osoba koja ima ste enu visoku stru nu spremu pravne struke. Poslovi tajnika propisuju se statutom škole.

lanak 46.

(Zapreke za zasnivanje radnog odnosa u školskoj ustanovi)

- (1) Radni odnos niti rad po nekom drugom osnovu u školskoj ustanovi ne može zasnovati osoba koja je pravomo no osu ena za neko od kaznenih djela protiv života i tijela, protiv slobode i prava ovjeka i gra anina, protiv vrijednosti zašti enih me unarodnim pravom, protiv spolne slobode i spolnog udore a, protiv braka, obitelji i mladeži, protiv imovine, protiv sigurnosti pravnog prometa i poslovanja, protiv sigurnosti javnog prometa, protiv pravosu a, protiv vjerodostojnosti isprava, protiv javnog reda, protiv službene dužnosti, osim ako je nastupila rehabilitacija prema posebnom zakonu.
- (2) Radni odnos niti rad po nekom drugom osnovu u školskoj ustanovi ne može zasnovati ni osoba protiv koje je potvr ena optužnica za neko od kaznenih djela navedenih u stavku (1) ovog lanka.
- (3) Ako osoba, koja je u radnom odnosu ili radi po nekom drugom osnovu u školskoj ustanovi bude pravomo no osu ena za neko od kaznenih djela iz stavka (1) ovog lanka, školska ustanova kao poslodavac e joj otkazati ugovor bez obveze poštivanja propisanog ili ugovorenog otkaznog roka u roku od 30 dana od dana saznanja za pravomo nu presudu, a po proteku tog roka redovitim otkazom ugovora o uvjetovanim skrivljenim ponašanjem radnika, u kojem e slu aju poslodavac, istodobno uz otkazivanje ugovora o radu, od radnika zahtijevati da odmah prestane raditi tijekom otkaznog roka.
- (4) Ako školska ustanova kao poslodavac sazna da je protiv osobe u radnom odnosu u školskoj ustanovi pokrenut i vodi se kazneni postupak za neko od kaznenih djela iz stavka (1) ovoga lanka, udaljiti e osobu od obavljanja poslova do obustave kaznenog postupka, odnosno najduže do pravomo nosti sudske presude, uz pravo na naknadu pla e u visini sukladno zakonu.
- (5) Ako školska ustanova kao poslodavac sazna da je protiv osobe koja radi u školi temeljem ugovora o djelu pokrenut i vodi se kazneni postupak za neko od kaznenih djela iz stavka (1) ovog lanka, raskinuti e ugovor o djelu.

VII. AUTONOMIJA, UPRAVLJANJE I FINANCIRANJE ŠKOLA

lanak 47.

(Autonomija škole)

Sukladno Zakonu o srednjem školstvu u Županiji i ovome Zakonu, škole uživaju autonomiju, što posebno podrazumijeva slobodu škole da osmišljava i realizira obrazovne sadržaje prema zahtjevima lokalnog tržišta rada, uz prethodno odobrenje ministra.

lanak 48.

(Tijela škole)

(1) Školom upravlja školski odbor i ravnatelj škole, koji su izabrani i djeluju sukladno Zakonu o srednjem školstvu („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 6/04, 8/04, 8/08, 14/08 i 12/11), ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

(2) Uz navedena tijela u stavku (1) ovoga članka, škola osniva vijeće roditelja i vijeće učenika te druga strukovna tijela sukladno članku 48., članku 49. i članku 50. Zakona o srednjem školstvu („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 6/04, 8/04, 8/08, 14/08 i 12/11). Škole za obrazovanje odraslih ne moraju osnivati vijeće roditelja.

lanak 49.

(Školski odbor)

(1) Školski odbor nadležan je za utvrđivanje i provedbu politike škole, opće upravljanje radom škole i učinkovito korištenje materijalnih i ljudskih resursa. Školski odbor usvaja statut/pravila škole, kao i druge propise kojima se uređuju prava i obveze osoblja i učenika.

(2) Članovi školskog odbora biraju se, sukladno zakonom propisanim procedurama i propisima između zaposlenika škole, osnivača škole, roditelja i predstavnika Vlade Županije.

(3) Sastav školskog odbora mora odražavati nacionalnu strukturu učenika i roditelja, školskog osoblja i lokalne zajednice.

lanak 50.

(Ravnatelj škole)

(1) Za ravnatelja škole može biti izabrana osoba koja je završila najmanje sedmi (VII./1) stupanj stručne spreme odnosno koja je završila diplomski sveučilišni studij, integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili drugi studij kojim se stječe najmanje 300 ECTS bodova ili koja je stekla visoku stručnu spremu odgovarajuće vrste prema ranije važećim propisima i ima pet godina radnog staža u struci.

(2) Ravnatelj se bira temeljem javnog natječaja koji objavljuje školski odbor.

(3) Ravnatelja javne srednje strukovne škole imenuje i razrješava ministar na obrazložen prijedlog školskog odbora.

(4) Ravnatelj se imenuje na razdoblje od četiri godine i može biti ponovno imenovan.

(5) Ministar može razriješiti ravnatelja javne srednje strukovne škole i prije isteka razdoblja na koje je imenovan, ako utvrdi da ne ispunjava ovim ili drugim Zakonom utvrđene obveze ili te obveze obavlja na način koji onemogućava redovito poslovanje i djelatnost škole.

(6) U slučaju kad ministar razriješiti ravnatelja ili kad školski odbor u zakonskom roku ne podnese prijedlog za imenovanje ravnatelja, ministar može imenovati vršitelja dužnosti ravnatelja na rok od najviše šest mjeseci.

(7) Za vrijeme obavljanja dužnosti, vršitelj dužnosti ravnatelja ima sve ovlasti ravnatelja.

- (8) Ravnatelj privatne srednje strukovne škole se imenuje i razrješava u skladu sa statutom škole.
- (9) Ravnatelj je odgovoran za upravljanje školom i za vođenje pedagoških aktivnosti i aktivnosti obuke u školi.
- (10) Ravnatelj može imati voditelja smjene.
- (11) Za voditelja smjene može biti izabrana osoba koja je završila najmanje sedmi (VII./1) stupanj stručne spreme odgovarajuće vrste odnosno diplomski sveučilišni studij odgovarajuće vrste, integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili drugi studij odgovarajuće vrste kojim se stječe najmanje 300 ECTS bodova ili koja je stekla visoku stručnu spremu odgovarajuće vrste, te koja ima potrebno pedagoško-psihološko-didaktičko-metodičko obrazovanje, ispunjava ostale uvjete za nastavnika ili stručnog suradnika propisane kurikulumom i ima najmanje tri godine radnog staža u struci u školi.
- (12) Ravnatelj je odgovoran za upravljanje školom i za vođenje pedagoških aktivnosti i obuke u školi.

Članak 51.

(Savjetodavno vijeće)

- (1) Svaka škola osniva savjetodavno vijeće. Savjetodavno vijeće izabrano je od predstavnika lokalnog tržišta rada, koje je u vezi s obrazovanjem određeni profila zanimanja.
- (2) Savjetodavno vijeće pomaže školi u planiranju sadržaja njezinih programa, savjetuje školu o svim pitanjima koja se tiču obuke i pomaže jačanju veza između škole i lokalnog tržišta rada. Sastav savjetodavnog vijeća i procedure za imenovanje njegovih članova uređeni su statutom škole.
- (3) Obavljanje dužnosti članova savjetodavnog vijeća dobrovoljno je i besplatno.

Članak 52.

(Obveze osnivača i izvori financiranja)

- (1) Osnivač srednje strukovne škole s pravom javnosti obavezan je osigurati osoblje, prostor i opremu koji omogućuju funkcioniranje škole sukladno ciljevima ovoga Zakona.
- (2) Sredstva za rad srednjih strukovnih škola čiji je osnivač općina ili Županija osiguravaju se iz Proračuna Županije i drugih izvora.

Članak 53.

(Pravo obavljanja komercijalnih djelatnosti)

- (1) Škole mogu obavljati komercijalne djelatnosti, naročito u kontekstu strukovne obuke. Odluku o obavljanju komercijalne djelatnosti donosi školski odbor na temelju plana nastavnog vijeća škole uz suglasnost Ministarstva.
- (2) Škola raspoloživo prihodom ostvarenim od komercijalnih djelatnosti i koristi ga za potrebe škole, sukladno članku 24. Zakona o riznici («Službene novine Federacije BiH», broj:19/03), odredbama Zakona o proračunima u Županiji Zapadnohercegovačkoj («Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke», broj:3/07), te odredbama važećeg Zakona o izvršavanju Proračuna Županije Zapadnohercegovačke.

Članak 54.

(Organiziranje obuke za odrasle)

- (1) Škole mogu organizirati obuku odraslih u sklopu svojih registriranih djelatnosti uz suglasnost Ministarstva.
- (2) Ministar donosi nastavni plan i program za obrazovanje i obuku odraslih u javnim srednjim strukovnim školama, a može ga donijeti i škola uz odobrenje ministra.

- (3) Srednja strukovna škola s pravom javnosti za obrazovanje odraslih radi po nastavnom planu i programu koji donosi ministar ili po vlastitom nastavnom planu i programu koji donosi škola uz suglasnost ministra.
- (4) Polaznicima obuke za odrasle naplaćuje se naknada za obuku. Odluku o visini naknade donosi škola uz suglasnost ministra.
- (5) Škole mogu primati financijsku i drugu potporu za unapređenje rada, poboljšanje uvjeta školovanja i za sve druge potrebe škole. Ova potpora ni na koji način ne smije biti uvjetovana.
- (6) Uvjetima i načinima izvođenja nastave i stjecanja srednjoškolske izobrazbe odraslih, prekvalifikacije, usavršavanja i osposobljavanja, te sadržaj i oblik javnih isprava potrebnih za provedbu navedenog propisuje ministar.

Članak 55.

(Razvoj novih organizacijskih oblika)

Uz odobrenje ministra, škole mogu razvijati nove organizacijske oblike i primjenjivati nove pristupe u sadržaju i metodi strukovnog obrazovanja radi uvođenja korisnih promjena u sustav srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke.

Članak 56.

(Obrazovanje stranih državljana)

- (1) Strani državljani imaju pravo na strukovno obrazovanje kao i državljani Bosne i Hercegovine, te se upisuju u ustanove za strukovno obrazovanje u Županiji pod istim uvjetima kao i državljani Bosne i Hercegovine, što se regulira međusobnim sporazumima između Bosne i Hercegovine i drugih država.
- (2) Državljanima Bosne i Hercegovine koji su se obrazovali u nekoj stranoj državi, a nastavljaju obrazovanje u Županiji, imaju pravo na strukovno obrazovanje pod istim uvjetima kao i državljani Bosne i Hercegovine, koji se obrazuju u ustanovama za strukovno obrazovanje u Županiji, uz prethodno priznatu stranu obrazovnu ispravu na temelju koje se upisuju.

VIII. PRAVNA ENJE I NADZOR NAD PRIMJENOM OVOGA ZAKONA

Članak 57.

(Nadzor)

Ministarstvo unutar svoje nadležnosti, odgovorno je za provedbu, te za nadzor i primjenu ovog Zakona.

Članak 58.

(Inspekcijski nadzor)

- (1) Inspekcijski nadzor nad ustanovama za strukovno obrazovanje obavlja prosvjetna inspekcija Ministarstva.
- (2) Inspekcijski nadzor nad provođenjem praktične nastave i vježbi kod poslodavca u dijelu primjene propisa o radu, sigurnosti i zaštite na radu obavljaju tijela određena posebnim propisima.

IX. PEDAGOŠKA DOKUMENTACIJA I EVIDENCIJE

Članak 59.

(Dokumentacija i evidencija)

(1) Ustanove za strukovno obrazovanje o polazniku vode evidenciju i dokumentaciju o obavljanju praktične nastave i vježbi kod poslodavca.

(2) Evidencija obvezno mora sadržavati podatke o poslodavcima kod kojih polaznici obavljaju praktičnu nastavu i vježbe, dokumentaciju o zdravstvenoj sposobnosti polaznika, dokaze o osposobljenosti za rad na sigurnost, ugovor s poslodavcem, evidenciju ispunjavanja ugovorenih obveza, kao i evidenciju ostvarenja tog dijela kurikuluma.

(3) Sadržaj i oblik obrazaca iz stavka (1) i (2) ovoga članka, propisuje ministar.

X. KAZNENE ODREDBE

Članak 60.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 5.000,00 KM za prekršaj kaznit će se ustanova za strukovno obrazovanje ako:

- a) ne postupa u skladu s ministrovom odlukom o upisu,
- b) ne poštuje propisana mjerila za izbor kandidata u slučaju ograničenja upisa,
- c) istoga dana polaznika optereti izvođenjem nastave u ustanovi i praktične nastave kod poslodavca suprotno ovom Zakonu,
- d) ako polaznicima utvrdi dnevno trajanje praktične nastave i vježbi suprotno propisima kojima se uređuju radni odnosi te drugim propisima,
- e) izvodi nastavu po nastavnom planu i programu donesenom suprotno ovom zakonu ili
- f) ako ne postupi sukladno članku 46. ovoga zakona.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 2.000,00 KM kaznit će se i odgovorna osoba ustanove za strukovno obrazovanje za prekršaj iz stavka (1) ovoga članka.

XI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 61.

(Donošenje podzakonskih propisa)

(1) Podzakonski propisi doneseni prije stupanja na snagu ovoga zakona primjenjivat će se i nakon stupanja na snagu ovoga Zakona sve do donošenja odgovarajućih propisa prema ovome Zakonu, osim ako nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona.

(2) Podzakonske propise na temelju ovoga Zakona ministar će donijeti u roku od godine dana od dana njegovog stupanja na snagu i propise koji su u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona uskladiti s ovim Zakonom.

(3) Standarde zanimanja i strukovnih kvalifikacija iz članka 17. stavka (4) ovoga Zakona ministar će donijeti u roku od dvije godine od dana njegovog stupanja na snagu.

(4) Strukovni kurikulum iz članka 19. stavka (4) ovoga Zakona ministar će donijeti u roku od tri godine dana od dana njegovog stupanja na snagu.

(5) Do donošenja strukovnih kurikuluma iz stavka (4) ovoga članka primjenjuju se važeći i nastavni planovi i programi te odgovarajuća pedagoška dokumentacija.

(6) Ministar može donijeti i druge podzakonske propise potrebne za provedbu ovoga zakona.

Članak 62.

(Obveza primjene i usklađivanja propisa)

Na sve što nije regulirano ovim Zakonom, primjenjivat će se odredbe Zakona o srednjem školstvu u Županiji (Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke, broj: 6/04, 8/04, 8/08, 14/08 i 12/11) kao i drugi odgovarajućih propisa kojima se uređuju osnivanje, ustroj i obavljanje djelatnosti srednjeg strukovnog obrazovanja, prekvalifikacije, osposobljavanja i usavršavanja.

članak 63.

(Usklađivanje akata ustanova za strukovno obrazovanje)

Ustanove za strukovno obrazovanje dužne su uskladiti svoje opće akte s odredbama ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana donošenja ovoga Zakona.

članak 64.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Narodnim novinama Županije Zapadnohercegovačke».

Bosna i Hercegovina

Federacija Bosne i Hercegovine

Županija Zapadnohercegovačka

Skupština

Broj: _____/13

Široki Brijeg, _____.____.2013. godine

Predsjednik

Ante Mišeti

OBRAZLOŽENJE ZAKONA O SREDNJEM STRUKOVNOM OBRAZOVANJU I OBUCI

I. USTAVNI TEMELJ

Ustavni temelj za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbama članka 15. stavak (1) točka d) i članka 26. stavak (1) točka e) Ustava Županije Zapadnohercegovačke («Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke», broj:1/96, 2/99, 14/00, 17/00, 1/03,10/04 i 17/11).

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Kako u Županiji Zapadnohercegovačkoj nije prethodno donesen Zakon o srednjem strukovnom obrazovanju i obuci, nego se osnivanje i rad ustanova srednjeg strukovnog obrazovanja zasnivao na Zakonu o srednjem školstvu («Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke», broj:6/04, 8/04, 8/08, 14/08 i 12/11) koji je općenito regulirao srednje školstvo u Županiji, potrebno je donijeti ovaj Zakon koji preciznije uređuje oblast srednjeg strukovnog obrazovanja.

III. OBRAZLOŽENJE

U Poglavlju I. Opće odredbe, propisan je predmet zakona, određeno je da se djelatnost strukovnog obrazovanja u Županiji ostvaruje u skladu s odredbama ovoga Zakona i posebnih propisa te zakona kojim se uređuje djelatnost srednjeg strukovnog obrazovanja, obrazložene su definicije i izrazi koji se koriste u Zakonu, utvrđeni su ciljevi odgoja i obrazovanja te ciljevi i namjena srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke.

U Poglavlju II. Ustroj srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke, propisano je osnivanje, registracija institucija srednjeg strukovnog obrazovanja i obuke, pedagoški standardi, poslovi institucija za strukovno obrazovanje, stjecanje strukovnih kvalifikacija, usaglašavanje potreba sa tržištem rada, trajanje školovanja, izbor škole i prelazak u enika, donošenje, razvoj, sadržaj, primjena i praćenje nastavnih planova i programa za srednje strukovno obrazovanje, standardi zanimanja i strukovnih kvalifikacija, općini, strukovni i školski kurikulum, standardi ocjenjivanja te provedba završnog ispita odnosno mature u srednjim strukovnim školama.

U Poglavlju III. Organizacija i provedba odgojno-obrazovnog rada, propisani su uvjeti za upis polaznika u srednje strukovno obrazovanje, horizontalna i vertikalna prohodnost u enika, uvjeti, izvođenje i trajanje praktične nastave, nastave i vježbi, trajanje nastavne godine, prava i obveze ustanova za strukovno obrazovanje, dužnosti poslodavca i obveze polaznika kod izvođenja praktične nastave i vježbi, provjera znanja i vještina, te potpisivanje i raskidanje ugovora o provedbi praktične nastave.

U Poglavlju IV. Sustav osiguravanja kvalitete strukovnog obrazovanja, propisan je način postizanja kvalitete strukovnog obrazovanja, uspostavljanje mreže kurikuluma i ustanova za strukovno obrazovanje, samovrednovanje i vanjsko vrednovanje ustanova za srednje strukovno obrazovanje, te formiranje i rad povjerenstava za kvalitetu koji će provoditi samovrednovanje.

U Poglavlju V. Polaznici, propisano je kako se stječe status i produljenje statusa redovitog polaznika te uvjeti za nastavak i stjecanje kvalifikacije.

U Poglavlju VI. Nastavnici, strukovni učitelji, suradnici u nastavi, stručni suradnici i tajnik škole propisano je tko može obavljati poslove nastavnika stručno-teorijskih sadržaja, nastavnika praktične nastave i vježbi, poslove strukovnog nastavnika, poslove suradnika u nastavi,

stru nog suradnika i tajnika škole u ustanovama za srednje strukovno obrazovanje, te tko ne može zasnovati radni odnos u školskoj ustanovi.

U Poglavlju VII. Autonomija, upravljanje i financiranje škola, propisano je da škole uživaju autonomiju, što posebno podrazumijeva slobodu škole da osmišljava i realizira obrazovane sadržaje prema zahtjevima lokalnog tržišta rada, pravo škole na udruživanje u jednu ili više zajednica škola, propisana su tijela škole i njihov ustroj, imenovanje i rad, izbor i imenovanje Savjetodavnog vijeća škole, obveze osnivača i izvori financiranja, pravo škole za obavljanje komercijalne djelatnosti, organiziranje obuke za odrasle, propisano je da škole mogu razvijati nove organizacijske oblike i primjenjivati nove pristupe u sadržaju i metodi strukovnog obrazovanja, te obrazovanje stranih državljanina u Županiji, kao i nastavak školovanja državljanina BiH koji su već započeli obrazovanje izvan BiH, a žele nastaviti školovanje u Županiji.

U Poglavlju VIII. Praćenje i nadzor nad primjenom ovoga Zakona, propisano je da je Ministarstvo odgovorno za provedbu, nadzor i praćenje primjene ovoga Zakona, te da Prosvjetna inspekcija Ministarstva unutar svoje nadležnosti provodi inspekcijski nadzor nad ustanovama za strukovno obrazovanje.

U Poglavlju IX. Pedagoška dokumentacija i evidencija, propisano je da ustanove za strukovno obrazovanje vode dokumentaciju i evidenciju o obavljanju praktične nastave i vježbi kod poslodavca, što evidencija mora sadržavati, te da sadržaj i oblik obrazaca donosi ministar.

Poglavlje X. su Kaznene odredbe.

U Poglavlju XI. Prijelazne i završne odredbe je određeno koje propise je ministar dužan donijeti nakon usvajanja ovoga zakona, a propisana je i obveza usklađivanja postojećih propisa s ovim Zakonom.

IV. FINANCIJSKA SREDSTVA

Za provedbu ovog Zakona nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva u Proračunu Županije Zapadnohercegovačke.